

Examenverslag van bedrijfseconomie vwo, tweede tijdvak (2023)

Beste leerling,

In dit examenverslag voor leerlingen proberen we een zo goed mogelijk antwoord te geven op de volgende vraag:

In hoeverre was het examen te maken met behulp van de op de cursus behandelde kennis & vaardigheden?

Om een zo duidelijk mogelijk verslag te maken, hebben we de vragen onderverdeeld in 4 categorieën.

- I. Algemene (niet vak gerelateerde) kennis & vaardigheden
- II. Alleen-kennis/aanpak-uit-de-cursus-vraag
- III. Een-stapje-extra-vraag.
- IV. Niet voorgekomen in de cursus

De eerste categorie doet een beroep op algemene basisvaardigheden, welke we bekend veronderstellen. Categorie II en III zijn vragen die op te lossen zijn met de kennis en vaardigheden die je op de cursus geleerd hebt. De laatste categorie vragen is op de cursus niet aan bod gekomen. In *bijlage 1*, achteraan dit document, vind je een nadere toelichting van deze categorieën.

Het is belangrijk om te beseffen dat deze categorieën niets zeggen over de moeilijkheidsgraad van een vraag. Een vraag die rechtstreeks op te lossen valt met kennis en vaardigheden uit de cursus (categorie II) kan best een pittigere opgave zijn dan een vraag die niet is voorgekomen tijdens de cursus (categorie IV).

Mocht je vragen of opmerkingen hebben naar aanleiding van dit examenverslag, dan horen we dit uiteraard heel graag! Je mag ons hier altijd over mailen op info@sslleiden.nl.

Met vriendelijke groet,

Hans Huibregtse

opgave	vraag	aantal punten	categorie vraag	toelichting categorie keuze:
1	1	2	III	Wat was/waren de extra denkstap(pen)? In het deel 'Begrippen' van de uitleg 'Aandelen & obligaties' zijn de risico's van het beleggen in aandelen besproken. Met deze informatie kon je het eerste punt scoren. Om ook het tweede punt te scoren kon je zelf de extra denkstap zetten dat een pensioenfonds veel meer belegt, en dus bijvoorbeeld lagere kosten per belegger heeft en de beleggingen meer kan spreiden.
	2	2	IV	Niet voorgekomen op de cursus: De financiële verschillen tussen werken in loondienst en zelf ondernemen zijn tijdens de cursus niet behandeld, omdat dit grotebakstof is.
	3	1	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? Tijdens de cursus heb je een hand-out ontvangen over het onderwerp 'Personeelsbeleid'. Daarop staan de belangrijkste begrippen van het onderwerp, waaronder het begrip 'transitievergoeding'. Met dat begrip kon je het eerste punt scoren.
		1	I	Welke algemene kennis & vaardigheden kon je gebruiken? Om het tweede punt te scoren kon je gebruik maken van jouw algemene kennis, of het begrip 'pensioen' opzoeken in een woordenboek.
	4	3	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het deel 'Marketinginstrumenten' van de uitleg 'Ondernemen & marketing' is besproken wat de vier onderdelen van de marketingmix zijn (de 4 P's), en hoe je kan herkennen bij welk onderdeel een kenmerk van een bedrijf hoort. Met deze informatie kon je hier drie punten scoren.
2	5	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? Tijdens de cursus heb je een hand-out gekregen over het onderwerp 'Rechtsvormen'. Op de hand-out staat uitgelegd wat het begrip 'rechtspersoon' betekent en welke rechtsvormen rechtspersoonlijkheid hebben. Met deze informatie kon je de vraag beantwoorden.
	6	1	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? Tijdens de cursus heb je een hand-out gekregen over het onderwerp 'Rechtsvormen'. Op de hand-out staat uitgelegd wat het begrip 'rechtspersoon' betekent en welke rechtsvormen rechtspersoonlijkheid hebben. Met deze informatie kon je de vraag beantwoorden.
	7	1	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het deel 'Afschrijving' van de uitleg 'Omzet & kosten' is de formule voor de afschrijving besproken. Met deze formule kon je de vraag beantwoorden. Met de formule heb je tijdens de cursus ook kunnen oefenen, bijvoorbeeld bij vragen 129 of 134.
	8	3	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het deel 'Lineair' van de uitleg 'Lenen' is besproken hoe je de aflossing van een lineaire lening berekent. Met deze informatie kon je het eerste punt scoren. Hier heb je tijdens de cursus ook mee kunnen oefenen, bijvoorbeeld bij vraag 103. Tijdens de uitleg 'Balans' is besproken welke posten allemaal bij het eigen vermogen horen. Met deze informatie kon je het tweede punt scoren. Om ook het laatste punt te scoren kon je de solvabiliteit uitrekenen, zoals je tijdens de cursus hebt kunnen oefenen bij bijvoorbeeld vragen 13 of 29.

9	1	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? Op het formuleblad dat je tijdens de cursus hebt ontvangen staat de formule voor het resultaat voor belasting. Met deze formule heb je tijdens de cursus ook kunnen oefenen, bijvoorbeeld bij vragen 131 of 137. Je kon hiervoor jouw eigen antwoord op vraag 7 gebruiken. In het 'Stappenplan examensom' is het belang benadrukt van het nauwkeurig markeren van woorden uit je einddoel, ook in eigen antwoorden. Daarnaast is in het deel 'Winstverdeling' van de uitleg 'Aandelen & obligaties' besproken hoe je de vennootschapsbelasting kan berekenen. Hier heb je op de cursus ook mee kunnen oefenen, bijvoorbeeld bij vragen 62 of 70. Met het resultaat voor belasting en de vennootschapsbelasting kon je deze vraag beantwoorden.
10	3	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het deel 'Winstverdeling' van de uitleg 'Aandelen & obligaties' is besproken hoe je het totaaldividend berekent. Hiermee kon je het eerste punt scoren. Met deze aanpak heb je tijdens de cursus ook kunnen oefenen, bijvoorbeeld bij vragen 63 of 64. In het deel 'Balans' van de uitleg 'Aandelen & obligaties' is de formule voor het aantal geplaatste aandelen besproken. Met die formule kon je de overige twee punten scoren. Met die formule heb je tijdens de cursus ook kunnen oefenen, bijvoorbeeld bij vragen 59 of 65.
11	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het deel 'Balans' van de uitleg 'Aandelen & obligaties' is de formule voor het agio per aandeel en de toename van de agioreserve besproken. Met die formules kon je deze vraag beantwoorden. Met de formules heb je tijdens de cursus ook kunnen oefenen, bijvoorbeeld bij vraag 61.
12	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In de uitleg 'Lenen' is het risico voor de geldgever bij een lening besproken. Deze informatie kon je gebruiken om het eerste punt te scoren. Daarbij was het ook belangrijk om te bedenken dat met de cashflow de geldstroom/kasstroom bedoeld wordt. Je kon dit vinden in een woordenboek. In de delen 'Begrippen' en 'Balansmutaties' van de uitleg 'Financiële verslaggeving' is besproken dat het resultaat met opbrengsten en kosten te maken heeft, en dus niet met ontvangsten en uitgaven (geldstromen). Met deze informatie kon je ook het tweede punt scoren.
13	1	IV	Niet voorgekomen op de cursus: De formule voor de cashflow is tijdens de cursus niet behandeld, omdat dit grotebakstof is.
14	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het deel 'Balans' van de uitleg 'Aandelen & obligaties' is de formule voor de emissiekoers besproken. Met deze formule kon je de vraag beantwoorden. Met de formule heb je tijdens de cursus ook kunnen oefenen, bijvoorbeeld bij vraag 61. Je kon hiervoor jouw eigen antwoord op vraag 11 gebruiken. Hierbij kon het helpen om nauwkeurig woorden uit je einddoel te markeren in de tekst en in je eigen antwoorden, zoals besproken in het 'Stappenplan examensom'.
15	5	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het deel 'Lineair' van de uitleg 'Lenen' is besproken hoe je de aflossings- en interestuitgaven van een lineaire lening berekent. Met die aanpak kon je het eerste punt scoren. Met die aanpak heb je tijdens de cursus ook kunnen oefenen, bijvoorbeeld bij vraag 94. In het deel 'Annuititeiten' van de uitleg 'Lenen' is besproken hoe je de aflossings- en interestuitgaven van een annuitaire lening berekent. Met die aanpak kon je het tweede en vierde punt scoren. Met deze aanpak heb je tijdens de cursus ook kunnen oefenen, bijvoorbeeld bij vragen 100 of 103. Om het derde punt te scoren kon het helpen om nauwkeurig het woord 'per' te markeren in de tekst, zoals besproken in het 'Stappenplan examensom'. Dit gaf aan hoe je het uit te keren dividend aan HUP over de eerste twee jaren kon berekenen. Hier heb je tijdens de cursus ook mee kunnen oefenen, bijvoorbeeld bij vragen 59 of 64. Om het laatste punt te scoren kon je een vergelijking maken met de voorwaarde en op basis daarvan een conclusie trekken, zoals besproken in het ezelsbruggetje 'LEUC' van het 'Stappenplan examensom'.

3	16	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het deel 'Winstverdeling' van de uitleg 'Aandelen & obligaties' zijn de voor- en nadelen besproken van het uitgeven van cash- en stockdividend, vanuit het perspectief van de vennootschap. In het deel 'Kengetallen' is de solvabiliteit besproken. Met deze informatie kon je de vraag beantwoorden.
	17	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het deel 'Kengetallen' van de uitleg 'Beoordelen' is besproken waarom een hoge solvabiliteit gunstig is. Ook is in het deel 'Begrippen' van de uitleg 'Aandelen & obligaties' besproken welke factoren invloed hebben op de beurskoers. Met deze informatie kon je de vraag beantwoorden.
	18	2	III	Wat was/waren de extra denkstap(pen)? In het deel 'Begrippen' van de uitleg 'Aandelen & obligaties' is besproken wat de beloningen zijn voor aandeelhouders. De extra denkstap die je hier zelf kon zetten was bedenken op welk vlak werknemers moeten inleveren als aandeelhouders hun beloning proberen te maximaliseren.
4	19	2	IV	Niet voorgekomen op de cursus: Het verschil tussen een nv en een bv is tijdens de cursus niet behandeld, omdat dit grotebakstof is.
	20	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het deel 'Winstverdeling' van de uitleg 'Aandelen & obligaties' is besproken over welke zaken de winst verdeeld wordt, en hoe deze met elkaar samenhangen. Met deze informatie kon je het eerste punt scoren. Tijdens het oefenen op de cursus heb je ook kunnen zien dat door dividenduitkeringen de liquide middelen dalen, bijvoorbeeld bij vraag 63. Met deze informatie kon je het tweede punt scoren.
	21	5	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het deel 'Enkele storting' van de uitleg 'Sparen' is besproken hoe je de eindwaarde van een enkel bedrag kan berekenen. Je hebt hier tijdens de cursus ook mee kunnen oefenen, bijvoorbeeld bij vraag 118 of 122. Met deze aanpak kon je de eerste twee punten scoren. Om ook de overige punten te scoren, kon je het stappenplan voor de somformule gebruiken, zoals besproken in het deel 'Meerdere stortingen' van de uitleg 'Sparen'. Met de somformule heb je tijdens de cursus ook kunnen oefenen, bijvoorbeeld bij vraag 119 of 120.
	22	1	IV	Niet voorgekomen op de cursus: Het verschil tussen een nv en een bv is tijdens de cursus niet behandeld, omdat dit grotebakstof is.
5	23	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het deel 'KSF/KPI' van de uitleg 'Ondernemen & marketing' zijn kritische succesfactoren en prestatie-indicatoren behandeld. Ook is met een voorbeeld besproken hoe je bij een succesfactor een prestatie-indicator kan bedenken en vice versa. Met deze informatie kon je de vraag beantwoorden.
	24	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het deel 'Marketinginstrumenten' van de uitleg 'Ondernemen & marketing' is besproken wat het verschil tussen een push- en pullstrategie is. Met deze informatie kon je de vraag beantwoorden. Met het verschil heb je tijdens de cursus ook kunnen oefenen, bijvoorbeeld bij vragen 192 of 195.
	25	1	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In de uitleg 'Balans' zijn de drie soorten vaste activa behandeld. Met deze informatie kon je de vraag beantwoorden.
	26	3	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het deel 'Prijs' van de uitleg 'Omzet & kosten' is besproken hoe je de kostprijs kan berekenen. Met deze aanpak kon je de vraag beantwoorden. Met die aanpak heb je tijdens de cursus ook kunnen oefenen, bijvoorbeeld bij vraag 126.
	27	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het deel 'Structuur' van de uitleg 'Resultatenanalyse' is de formule voor het verkoopresultaat besproken. Met deze formule kon je de vraag beantwoorden. Met de formule heb je tijdens de cursus ook kunnen oefenen, bijvoorbeeld bij vraag 156.

	28	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het deel 'Break-even' van de uitleg 'Omzet & kosten' is besproken dat de afzet daalt als de verkoopprijs stijgt. Hiermee kon je het eerste punt scoren. In het deel 'Budgetresultaat' van de uitleg 'Resultatenanalyse' is besproken hoe je het bezettingsresultaat kan berekenen. Met deze aanpak heb je tijdens de cursus ook kunnen oefenen, bijvoorbeeld bij vraag 153. Hiermee kon je ook het tweede punt scoren.
	29	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het deel 'Structuur' van de uitleg 'Resultatenanalyse' is de formule voor het efficiencyresultaat besproken. Met deze formule kon je de vraag beantwoorden. Met de formule heb je tijdens de cursus ook kunnen oefenen, bijvoorbeeld bij vraag 146.
	30	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het deel 'Structuur' van de uitleg 'Resultatenanalyse' is de formule voor het prijsresultaat besproken. Met deze formule kon je de vraag beantwoorden. Met de formule heb je tijdens de cursus ook kunnen oefenen, bijvoorbeeld bij vraag 147.
6	31	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? Tijdens de cursus heb je een hand-out ontvangen over het onderwerp 'Personeelsbeleid'. Daarop staan onder andere de drie wettelijke eisen van een individuele arbeidsovereenkomst. Met deze informatie kon je de vraag beantwoorden.
	32	1	I	Welke algemene kennis & vaardigheden kon je gebruiken? Voor deze vraag krijg je altijd een punt toegekend.
67				

verdeling per categorie:

Categorie	aantal punten	percentage
I	2	3%
II	55	82%
III	4	6%
IV	6	9%
	67	100%

In hoeverre was het examen te maken met behulp van de op de cursus opgedane kennis & vaardigheden?

Dit gold voor: 91% van de vragen (namelijk categorie I, II en III).

Bijlage 1: Toelichting categorieën

Categorie I: Algemene (niet vak gerelateerde) kennis & vaardigheden

Dit betreft de volgende vragen: vragen waarbij een beroep wordt gedaan op algemene kennis & vaardigheden. Dit zijn kennis & vaardigheden die niet zijn opgenomen in de eindtermen in de syllabus.

Categorie II: alleen-kennis/aanpak-uit-de-cursus-vraag

Dit betreft de volgende vragen:

- Vragen die letterlijk voorkomen in de uitleg (in de uitleg of in een klassikaal voorbeeld);
- Vragen die letterlijk met een stappenplan op te lossen zijn;
- Vragen die vergelijkbaar zijn met opgaven uit de opgavenbundel die vrijwel altijd worden opgegeven door de hoofddocent;
- Theorievragen die niet worden behandeld op de cursus, maar die we je van tevoren via de vakkenpagina geadviseerd hebben te leren (uit bijv. Samengevat);
- Vragen die vergelijkbaar zijn met vragen uit de voorbereidende opgaven.

Categorie III: een-stapje-extra-vraag

Dit betreffen vragen waarbij je, de naam zegt het al, een stapje extra moet zetten. Oftewel: je moest je kennis en vaardigheden behandeld tijdens de cursus combineren met een stukje 'inzicht'. Bijvoorbeeld:

- Je moet net even buiten het stappenplan om denken;
- Je moet informatie uit de tekst halen om een bepaalde variabele voor een formule of berekening uit te rekenen.

Categorie IV: niet voorgekomen op de cursus

Dit betreft de volgende vragen:

- Vragen over grotebakstof (examenstof die niet behandeld is tijdens de cursus). De stof is niet voorkomen in de standaard opgegeven opgaven, de voorbereidende opgaven of opgegeven stof op de vakkenpagina.
- Vragen waarvan je redelijkerwijs niet kon vaststellen dat het om een op de cursus behandeld concept in een andere context gaat.